

מחזק/מחליש - תרגול

1. ידוע כי פילים אפריקנים הם בעלי יכולת טובה יותר מאשר פילים אסיאתים בכל הנוגע למציאת דרכם בחיק הטבע. נוסף על כך, ידוע כי יכולות הזיכרון של הפילים האפריקנים עולות על אלו של הפילים האסיאתים. שלום הסיק משני נתונים אלו כי בעלי-החיים האפריקנים הם בעלי יכולות שכליות גבוהות יותר מאשר בעלי-החיים האסיאתים.

איזו מהעובדות הבאות מחלישה את מסקנתו של שלום?

- (1) מניסוי שנערך בשנה שעברה עולה כי זיכרוןם של ההיפופוטמים אינו נופל מזה של הפילים
- (2) מדענים חקרו לאחרונה את יכולותיהן השכליות של כבשים אפריקניות וגילו שיכולות אלו טובות יותר מאשר יכולותיהן השכליות של הכבשים האסיאתיות
- (3) בניסוי שנערך נמצא כי קופים אסיאתים מצליחים לפתור חידות מהר יותר מאשר שמצליחים קופים אפריקנים
- (4) ידוע כי אזורי המחיה של פילים באסיה קלים יותר להתמצאות מאשר אזורי המחיה של פילים באפריקה

2. במהלך שנת 1982, מכירותיה של רשת חנויות הציוד לגלישת גלים "על הגל" עלו במידה משמעותית ביחס לשנת 1981. בסוף שנת 1982 אמר מנהל מחלקת משאבי אנוש של החברה: "הגידול במכירות הוא בזכות העובדים האיכותיים שמחלקתי גייסה לעבוד בחברה".

איזו מהעובדות הבאות, אם נכונה, אינה מחלישה את טענתו של מנהל מחלקת משאבי אנוש?

- (1) מנהל מחלקת משאבי אנוש הקודם פרש לגמלאות בתחילת שנת 1980
- (2) מזג האוויר שהיה במהלך שנת 1982 היה מתאים יותר לגלישת גלים מאשר זה שהיה בשנת 1981
- (3) בתחילת 1982 פורסם מחקר רפואי שקבע שגלישת גלים היא ענף ספורט שמומלץ לעסוק בו
- (4) בתחילת שנת 1982 נסגרה חברת "גולשים לנצחון" שהייתה המתחרה העיקרית של "על הגל"

3. בחנות המכולת השכונתית של הדס נמכרים בכל יום 60 פחיות משקה "פרסי קולה" ו-70 פחיות משקה "קול הקולה". הדס הסיקה כי המשקה "קול הקולה" טעים יותר מהמשקה "פרסי קולה".

מה מהבאים מחזק את מסקנתה של הדס בצורה המובהקת ביותר?

- (1) החברה שמייצרת את פחיות המשקה "קול הקולה" יצאה במבצע פרסום מקיף
- (2) שני סוגי המשקאות מונחים במקומות שונים בחנות
- (3) פחיות משקה מסוג "פרסי קולה" עולים פחות מפחיות משקה "קול הקולה"
- (4) הדס עצמה מעדיפה לשתות את המשקה "פרסי קולה"

4. על סמך תצפיות רבות שערך בגורי שועלים, טען ד"ר מישל כי באופן טבעי, התנהגותם של שועלים צעירים נוטה להיות בלתי צפויה.

איזו מהבאים מחליש את טענתו של ד"ר מישל?

- (1) גורי שועלים שמתנהגים באופן בלתי צפוי גדלים להיות שועלים בוגרים שמתנהגים באופן צפוי
- (2) במחקר שפורסם שנה קודם לכן, נמצא כי התנהגם של שועלים בוגרים נוטה להיות לא צפויה
- (3) ד"ר מישל ערך תצפיות על גורי שועלים מזנים שונים
- (4) גורי שועלים נוטים לשנות את האופן בו הם מתנהגים כאשר צופים בהם

5. בשבוע הראשון של השנה הוזילה חברת החטיפים "אנטרקטיקה" את המחיר לצרכן של מוצריה ב-10%. בשבוע השני של השנה עלו מכירות החברה ב-40%. מנהל החברה הסיק כי העלייה במכירות נובעת רק מההוזלה במחיר.

איזה מהטענות הבאות אינה מחלישה את מסקנתו?

- (1) בשבוע הראשון של השנה, חברת החטיפים המתחרה "אסיה" יצאה במסע פרסום
- (2) בשבוע הראשון של השנה שונה המתכון לפיו מייצרים ב"אנטרקטיקה" את החטיפים
- (3) בשבוע השני של השנה חל חג, לקראתו עולות מכירות החטיפים פי שניים
- (4) במהלך השבוע הראשון של השנה הסתיים המלאי של חברת החטיפים המתחרה "אסיה"

6. תוצאותיו של מחקר הראו כי שיעור הסובלים מליקויי שמיעה בקרב רואי חשבון גבוה משיעורם בקרב כלל האוכלוסייה.

מסקנה: העיסוק בראיית חשבון פוגע בשמיעה.

איזו מהבאים, אם נכון, מחליש את המסקנה?

- (1) השמיעה נפגעת עם הגיל, וכי רק רואי החשבון צעירים השתתפו במחקר
- (2) שמיעתם של נהגי קטרים נפגעת כתוצאה מעיסוקם וכי כל רואי החשבון שהשתתפו במחקר עובדים גם כנהגי קטרים
- (3) ההבדל היחיד בין מאפייניה של קבוצת רואי החשבון שהשתתפו במחקר ובין מאפייניהם של שאר המשתתפים היה המקצוע בו הם עוסקים
- (4) המחקר נערך בקרב תושבי העיר תל-משה, בה אחוז הסובלים מליקויי שמיעה נמוך מאשר אחוזם בקרב כלל האוכלוסייה

7. תוצאות סקר שנערך בקרב מבוגרים שבנערום התאמנו בהרמת משקולות הראו כי הגובה של 70% מתוכם נמוך יותר מאשר הגובה הממוצע של כלל המבוגרים תושבי הארץ. אלי הסיק מכך כי אימון בהרמת משקולות בגיל הנעורים עשוי לפגוע בגדילתם של המתאמנים.

איזה מהנתונים שבתשובות אינו מחליש את המסקנה של אלי?

- (1) ההפרש בין הגובה הממוצע של מבוגרים שבנערום התאמנו בהרמת משקולות ובין הגובה הממוצע של אלו שלא עשו כן גדול מ-20 סנטימטרים
- (2) לאימוני הרמת משקולות מתקבלים רק נערים שגובהם נמוך יותר מאשר הגובה הממוצע של נערים תושבי הארץ
- (3) הסקר נערך בקרב תושבי העיר נווה-צוף, וממוצע הגובה בקרב תושבי עיר זו נמוך יותר מאשר ממוצע הגובה של תושבי הארץ
- (4) במחקר אחר נמצא כי תזונתם של נערים המתאמנים בהרמת משקולות שונה מהתזונה המקובלת בקרב בני גילם שאינם מתאמנים בהרמת משקולות

8. חוקרים ניסו לבדוק את השפעת אכילת גזר על תוחלת חייהם של אוגרים. לשם כך, הם השוו בין שתי קבוצות של אוגרים: קבוצה א' - כללה אוגרים שניזונים מגזר בלבד, קבוצה ב' - כללה אוגרים שניזונים מגמבה בלבד. נמצא כי תוחלת החיים הממוצעת של אוגר מקבוצה א' הייתה גבוהה יותר מאשר זו של אוגר מקבוצה ב'. מכך הסיקו החוקרים כי אכילת גזר מאריכה את תוחלת החיים של אוגרים.

להלן ארבעה נתונים, איזו מהם מחליש את מסקנתם של החוקרים?

- (1) תוחלת החיים הממוצעת של אוגר היא שלוש שנים
- (2) תוחלת החיים של אוגרים הניזונים מגזר גבוהה מזו של אלו שניזונים מברוקולי
- (3) תנאי המחיה של האוגרים בשתי הקבוצות היו זהים
- (4) גמבה נחשבת לרעילה עבור אוגרים, ותוחלת חייהם של אלו שניזונים ממנה קצרה מהממוצע

9. חוקרים מצאו כי:

- א. קופים ביער צ'ומצ'י ניזונים בעיקר מפרי הפפאיה.
 - ב. רוב הקופים ביער צ'ומצ'י לא סובלים מבעיות ראייה.
- מכך הסיקו החוקרים כי בפרי הפפאיה נמצאים חומרים המיטיבים עם הראיה.

איזה מהנתונים הבאים יחליש את מסקנת החוקרים?

- (1) ראייתם של דובי גריזלי שסבלו מבעיות ראייה והואכלו בפרי הפפאיה השתפרה
- (2) בדרך כלל קופים אינם סובלים מבעיות ראייה
- (3) רבים מהעטלפים שחיים ביער צ'ומצ'י סובלים מבעיות ראייה
- (4) אחוז הזקוקים למשקפיים בקרב בני אדם הנוהגים לשתות חליטה מפרי הפפאיה, נמוך מאשר הממוצע באוכלוסייה

10.

מנתוני המכירות של חנות מוצרי הכתיבה "עט-כלי" שנאספו במהלך השנה עולה כי סטודנטים קונים יותר עטים כחולים מאשר עטים שחורים. מנהל החנות הסיק מכך שסטודנטים מעדיפים צבע כחול על פני צבע שחור.

איזו מהעובדות הבאות מחזקת את מסקנתו של מנהל החנות?

- (1) מחיר העטים השחורים ב"עט-כלי" הוא חצי ממחירם של העטים הכחולים
- (2) מרבית הסטודנטים הצובעים את שערם, צובעים אותו לשחור, ורק מיעוטם צובעים את שערם לכחול
- (3) חנות מוצרי הכתיבה "עט-כלי" רכשה מלאי מצומצם של עטים שחורים ומלאי נרחב של עטים כחולים
- (4) תקנון מוסדות ההשכלה הגבוהה מתיר כתיבת מבחנים בעטים כחולים בלבד

11.

נתנאל וחבריו יצאו לטיול מחנאות בן חמישה ימים. לפני צאתם לטיול ועם חזרתם מהטיול נשקל כל אחד מהחברים. נמצא כי שמשקלו של גדעון, אחד החברים, ירד בשלושה ק"ג. נתנאל הסיק כי מיעוט המזון במהלך הטיול הביא לכך שגדעון ירד במשקל במהלכו. נתון נוסף 1: הטיול כלל פעילות גופנית רבה, הידועה כמביאה לירידה במשקל. נתון נוסף 2: בשקילה שנערכה לאחר הטיול, נשא גדעון על גופו ציוד במשקל כבד יותר מאשר שנשא בשקילה שנערכה לפני הטיול.

איזה מהנתונים הנוספים מחזק את מסקנתו של נתנאל?

- (1) רק הנתון הראשון
- (2) רק הנתון השני
- (3) הנתון הראשון וגם הנתון השני
- (4) אף אחד מהנתונים

12.

מאז החלה דנית חובשת את מגבעת המזל שלה השתפרו ביצועיה בחוג הטניס. דנית הסיקה מכך שחבישת הכובע גורמת לאימון להיות יותר יעיל.

מה מבין הבאים עשוי להחליש את מסקנתה של דנית?

- (1) חגית שאינה נוהגת לחבוש כובעים לא מצאה את האימונים יעילים יותר.
- (2) דנית נודעה כשחקנית טניס מצוינת עוד לפני שהחלה לחבוש כובעים.
- (3) מאז שדנית החלה לחבוש מגבעת היא נחשפת פחות לשמש, אך אינה מוותרת לחלוטין.
- (4) מאז שדנית החלה לחבוש מגבעת היא מתאמנת עם מאמן טניס חדש ומקצועי.

13. נתון: יצרני המכוניות "חמוריתא" יצאו במבצע פרסום חסר תקדים בתחילת שנת 1949.
נתון: הרווחים של מפעל "חמוריתא" עלו ב-70% במהלך שנת 1949.
מסקנה: מבצע הפרסום של שנת 1949 שיפר את מכירות הרכב מסוג "חמוריתא".

איזה מהנתונים המובאים בתשובות אינו מחליש את המסקנה?

- (1) בשנת 1949 נכנס לפעולה קו יצור חדש שהקטין את הוצאות המפעל
- (2) במהלך אותה שנה הורדו שיעורי המיסים שהוטלו על יצרני רכב עד שנה זו
- (3) בשנת 1943 עלו הרווחים של חברת "חמוריתא" למרות שלא נערך מסע פרסום
- (4) בשנת 1949 נמכרו 5,100 מכוניות "חמוריתא"

14. נתון: באזור צפון המדינה נגבות יותר מכוניות מאשר באזור דרום המדינה.

מסקנה: מערכות הגנת הרכב באזור הדרום טובות יותר.

איזה מהנתונים הבאים עשוי לחזק את המסקנה?

- (1) ריכוז המכוניות המבוקשות על ידי ציבור הגנבים גבוה יותר בדרום מאשר בצפון
- (2) בדרום יש יותר סיורים משטרתיים מאשר באזור הצפון
- (3) הפורצים באזור הצפון מתוחכמים יותר
- (4) המכוניות באזור הצפון משנות יצור ישנות יותר

15. כדורגלן העבר המפורסם, שמשון בר-רגל, הבקיע במהלך שנת 1582 עשרים שערים. במהלך שנת 1583 לקח שמשון את הקורס "תולדות הפנדל" באוניברסיטת עכו. בשנת 1584 הבקיע שמשון 40 שערים ולכן הסיק כי הקורס שלקח שיפר את יכולות ההבקעה שלו.

איזו מהתשובות הבאות אינה מחלישה את מסקנתו?

- (1) במהלך שנת 1582 שיחק שמשון בארבעה משחקים מלאים ובשנת 1584 שיחק בשמונה משחקים מלאים
- (2) במהלך שנת 1583 נגמל שמשון מהרגלו לשתות לשכרה טרם תחילת המשחקים
- (3) במהלך שנת 1583 הוחלף כלל סגל השחקנים בקבוצתו של שמשון
- (4) קבוצתו של שמשון מעולם לא החליפה איש מסגל השחקנים

16. נתון: נטע נכשלה בבחינה בחשבון.
מסקנה: נטע לא למדה כלל.

איזה מהנתונים הבאים מחזק את המסקנה באופן המובהק ביותר?

- (1) ישנם תלמידים נוספים בכיתה שנכשלו בבחינה בחשבון
- (2) נטע מצליחה במבחניה אפילו אם היא מתכוננת אליהם מעט
- (3) נטע מצליחה במבחניה רק כשהיא מתכוננת אליהם הרבה
- (4) החומר הנדרש לבחינה בחשבון היה קשה במיוחד

17.

נתון: עיתון "בגדד-פוסט" נמכר ביותר עותקים מאשר עיתון "רואנדה-היום".
מסקנה: עיתון "בגדד-פוסט" מעניין יותר מעיתון "רואנדה-היום".

איזה מהנתונים הבאים מחליש את המסקנה?

- (1) מחירו של עיתון "רואנדה-היום" גבוה ממחירו של עיתון "בגדד-פוסט"
- (2) תפוצתו של עיתון "בגדד-פוסט" היא 359 עותקים ליום
- (3) עיתון "רואנדה-היום" יצא במבצע שיווק אגרסיבי
- (4) עורכו של עיתון "רואנדה היום" קורא את עיתון "בגדד-פוסט"

18.

נתון: ליאור מעשן ומאפר בעציצים שלו.
יוליה שכנתו מעשנת ולא מאפרת בעציצים שלה.
הצמחים של ליאור מפותחים מהצמחים של יוליה.

מסקנה: אפר תורם להתפתחות הצמחים.

איזו מהתשובות הבאות מכילה טענה המחזקת את המסקנה?

- (1) בעלה של יוליה מאפר בעציצה
- (2) ליאור, בניגוד ליוליה, מדשן את הצמחים שבעציציו
- (3) יוליה, בניגוד לליאור, משקה ומטפלת בעציצה ביסודיות ובקפדנות
- (4) עציצה של יוליה אינם חשופים לשמש, וידוע כי אור שמש תורם להתפתחות צמחים

19.

"זימים" ו"סנפיר" הן שתי בריכות בהן מגדלים דגי מאכל.
נתון: ממוצע המשקל לדג שנלכד במהלך שעות הערב בבריכת "זימים" גדול מממוצע המשקל לדג שנלכד במהלך שעות הערב בבריכת "סנפיר".

מסקנה: הדגים בבריכת "זימים" מואכלים בכמויות גדולות יותר של מזון מאשר הדגים ב"סנפיר", ולכן הדגים ב"זימים" מגיעים למשקלים גדולים יותר מאשר אלו שב"סנפיר".

איזה מהנתונים הבאים מחליש את המסקנה?

- (1) מספר הדגים בבריכת "סנפיר" שווה למספר הדגים ב"זימים"
- (2) בבריכת "סנפיר" מואכלים הדגים שלוש פעמים ביום ואילו ב"זימים" פעמיים ביום
- (3) בשתי הבריכות מגודלים דגים מאותו הסוג
- (4) במהלך כל בוקר, משוחררים כל הדגים שמשקלם נמוך מבריכת הדגים "זימים" אל הים

20. בכל יום נמכרות במרכול של שכונת נווה-סלע יותר צנצנות של ריבת שזיפים מאשר צנצנות ריבת אפרסקים. יוני הסיק כי תושבי שכונת נווה-סלע מעדיפים את טעמה של ריבת שזיפים על טעמה של ריבת אפרסקים.

איזה מהנתונים הבאים אינו מחליש את מסקנתו של יוני?

- (1) גודלה של צנצנת ריבת שזיפים קטן מגודלה של צנצנת ריבת אפרסקים
- (2) מחירה של צנצנת ריבת שזיפים זול ממחירה של צנצנת ריבת אפרסקים
- (3) ריבת שזיפים נחשבת לבריאה יותר מאשר ריבת אפרסקים
- (4) לריבת שזיפים ולריבת אפרסקים מרקם דומה

21. תוצאות מחקר הראו כי אחוז הכלבים בעלי הפרווה השחורה הסובלים מקרציות קטן מאחוז הכלבים בעלי פרווה חומה הסובלים מקרציות. עורכי המחקר הסיקו כי צבע שחור מרתיע קרציות.

מסקנתם של עורכי המחקר תוחלש, אם יתברר כי –

- (1) צביעת פרוותם של כלבים לבנים בשחור מקטינה את הסיכוי להדבקותם בקרציות
- (2) תזונתם של כלבים בעלי פרווה שחורה שונה מאשר תזונת שאר הכלבים
- (3) בשונה מציפורים שצבע נוצותיהן אינו שחור, ציפורים בעלי נוצות שחורות אינן נדבקות בקרציות
- (4) כאשר מגלחים את פרוותם של כלבים בעלי פרווה שחורה, הסיכוי שידבקו בקרציות עולה

22. סמן את התשובה המשלימה את המשפט בצורה הטובה ביותר:

הצעצוע החדש "חיבוקי" אזל במהרה מכל החנויות. מכך הסיק מנהל השיווק כי אנשים מעדיפים את הצעצוע חיבוקי על פני צעצועים אחרים. העובדה שגם הצעצוע "נישוקי" אזל מכל החנויות _____ את המסקנה אם נישוקי אזל _____ חיבוקי והיתה כמות _____ יותר שלו מאשר של חיבוקי בחנות.

- (1) תחליש / אחרי / קטנה
- (2) תחזק / לפני / גדולה
- (3) תחליש / לפני / גדולה
- (4) תחזק / לפני / קטנה

23. בהודו ישנו כפר קטן בשם קליקמוקי. תושביו של הכפר אשר חולים במחלה הנקראת "שעממת" אינם שותים קפה. לעומת זאת, רוב תושביו הבריאים של הכפר מרבים בשתיית קפה. לפיכך הסיק רופא הכפר כי מחסור בקפאין (חומר שנמצא בקפה) הוא הגורם למחלת השעממת.

איזה מהנתונים הנוספים מחזק את השערתו של רופא הכפר?

- (1) אחת התופעות שנגרמות על ידי מחלת השעממת היא סלידה מקפה
- (2) חולי השעממת נוהגים להרבות בשתיית דיאט קולה העשירה הקפאין
- (3) ישנה אמונה רווחת בכפר האומרת כי הימנעות מקפה עוזרת להירפא משעממת
- (4) חולי שעממת שהחלו בשתיית תה עתיר קפאין נרפאו מהמחלה

24.

בניסוי שנערך בתחנת החלל הסובייטית "פוצ'קין" בשנת 1979 נתגלה כי קוסמונאוטים שניזונו מבשר תרנגולת הצליחו לבצע משימות המצריכות שימוש ביד ימין בהצלחה רבה יותר מקוסמונאוטים שניזונו מבשר פרה.

מסקנה: אכילת בשר תרנגולת משפרת את יכולת השימוש ביד ימין.

איזו מההתשובות מחזקת את המסקנה בצורה המובהקת ביותר?

- (1) בתחנת המחקר האמריקנית נערך מחקר דומה שהניב תוצאות הפוכות
- (2) המחקר נערך תחת ביקורת קפדנית של מרכז חקר החלל של ברית המועצות
- (3) רחל ניזונה מבשר תרנגולת ואיבדה את יכולת השימוש ביד ימין
- (4) תוך כדי עריכת הניסוי התברר כי המכשירים לבדיקת יכולת השימוש ביד ימין לא כוילו היטב והיה צורך לכוונם מחדש פעמיים נוספות במהלך הניסוי

25.

נתון: מחיר כניסה לקאנטרי-קלאב במושב לצים גבוה יותר ממחיר כניסה לקאנטרי-קלאב בקיבוץ דיפתונג.
מסקנה: הקאנטרי-קלאב במושב לצים רווחי יותר מהקאנטרי-קלאב בקיבוץ דיפתונג.

איזו מההתשובות אינה מחזקת ואינה מחלישה את המסקנה?

- (1) לקאנטרי-קלאב בקיבוץ דיפתונג נכנסים הרבה יותר אנשים ביום מאשר לקאנטרי-קלאב במושב לצים
- (2) מחיר הכניסה לקאנטרי-קלאב במושב לצים הועלה לאחר ביקוש רב לכרטיסים
- (3) לאחרונה התאפשר להנהלת הקאנטרי-קלאב של מושב לצים להקים סאונה משוכללת, היחידה מסוגה בארץ, בתחומי הקאנטרי-קלאב
- (4) מושב לצים וקיבוץ דיפתונג ממוקמים בסמוך אחד לשני

26.

נתון: מר קרוואני נראה לאחרונה לובש מכנסיים עם אבזמים.
מסקנה: מר קרוואני הוא שרברב.

מה מהבאים מחליש את המסקנה באופן המובהק ביותר?

- (1) שלמה השרברב לובש מכנסיים עם אבזם
- (2) בעיירתו של מר קרוואני נהוג ששרברבים לובשים מכנסיים עם אבזמים או כובעים
- (3) חנות לצרכי העבודה של השרברבים בעיירתו של מר קרוואני החלה במכירת חיסול של מכנסיים עם אבזמים
- (4) בירחון "לגבר", אותו קורא מר קרוואני באדיקות, הופיעה ידיעה המצטטת מחקר שתוצאותיו מראות כי שרברבים הלובשים מכנסיים עם אבזמים מועדים לתאונות

27. טענה: אסף מבקר את סבתו רבקה יותר מאשר את סבתו רגינה.
מסקנה: אסף אוהב את סבתו רגינה פחות מאשר את סבתו רבקה.

איזו מהתשובות מכילה טענה העשויה לחזק את המסקנה באופן המובהק ביותר?

- (1) המרחק לבית הסבתא רבקה ארוך מהמרחק לבית הסבתא רגינה
- (2) אסף אוהב לשחק עם כלבה של סבתא רבקה
- (3) סבתא רבקה מבשלת היטב בעוד סבתא רגינה לא
- (4) סבתא רגינה נהנית להאזין לרדיו

28. אריאל ומיכל עובדות שתיהן באותו המבנה. אריאל הבחינה כי הצבע בו צבועים הקירות במשרדה של מיכל דהוי מהצבע שעל הקירות שבמשרדה. אריאל הסיקה כי השמש הקופחת במשרדה של מיכל גורמת להבהרת הצבע שעל הקירות.

איזו מההנחות בתשובות הבאות אינה מחלישה את מסקנתה של אריאל?

- (1) החלק בקיר אותו מכסות התמונות התלויות במשרדה של מיכל כהים יותר מיתר הקיר
- (2) הקירות במשרדה של מיכל נצבעו כמה חודשים לפני הקירות במשרדה של אריאל
- (3) הצבע בו השתמשו לצבוע את הקירות במשרדה של מיכל ידוע כמושפע לרעה מלחות וידוע כי המבנה מצוי באזור לח במיוחד
- (4) המנקה שמטפל במשרדה של מיכל נוהג לקרצף גם את הקירות

29. במסגרת מחקר, נתבקשו בעלי כלבים לתעד במהלך שנה אחת את מספר הפעמים בהם כלבם התפלש בחול ואת מספר הפעמים בהם כלבם התרחץ בים. תוצאות המחקר הראו כי בממוצע, כל כלב התפלש בחול מספר פעמים רב יותר מאשר רחץ בים.
עזרא הסיק כי כלבים נהנים יותר מהתפלשות בחול מאשר מרחצה בים.

איזו מהעובדות הבאות מחלישה את מסקנתו של עזרא?

- (1) במחקר דומה שנערך בשנה העוקבת לשנה בה נערך המחקר שתואר לעיל, התקבלו תוצאות דומות
- (2) תוצאות מחקר דומה הראו כי בממוצע כל חמוס רחץ בים מספר פעמים רב יותר מאשר שהתפלש בחול
- (3) ידוע כי רחצה בים היא פעולה שמסייעת לבעלי-חיים לנקות את פרוותם ממזיקים
- (4) רוב בעלי הכלבים מעדיפים לבלות עימם בפארקים ציבוריים ולא בחוף הים

30.

להלן שני נתונים ומסקנה הנובעת מהם באופן סביר:

נתון א': שלא כמו אנשים שאינם נהגים במקצועם, נהגי מוניות אינם נוהגים לשתות קפה בבוקר, טרם צאתם לעבודה.

נתון ב': באופן יחסי למספרם באוכלוסייה, נהגי מוניות מעורבים ביותר תאונות דרכים מאשר אנשים שאינם נהגים במקצועם.

מסקנה: שתיית קפה בבוקר מקטינה את הסיכוי להיקלע לתאונת דרכים במהלך היום.

איזה מהבאים אינו מחליש את המסקנה?

- (1) לפי החוק, רישוי של מונית מצריך בדיקת בלמים רק פעם בשלוש שנים, ואילו רישוי של כלי רכב אחר מצריך בדיקת בלמים בכל שנה
- (2) באופן יחסי למספרם באוכלוסייה, נהגי אמבולנסים מעורבים ביותר תאונות דרכים מאשר נהגי מוניות
- (3) נהגי מוניות מרבים להשתמש בטלפון הסלולארי במהלך נהיגה, והדבר מפחית את רמת הריכוז שלהם
- (4) ידוע כי נהגי משאיות שותים קפה מדי בוקר, ובאופן יחסי למספרם באוכלוסייה, מידת מעורבותם בתאונות דרכים גדולה מזו של יתר האוכלוסייה

31.

הדגים באקווריום של רונית, הניזונים בעיקר מאוכל מסוג "גמלה", מתאפיינים בקשקשים מבריקים במיוחד. רונית הסיקה כי צריכת החומרים המצויים ב"גמלה" גורמת לקשקשים להבריק.

איזו מהטענות הבאות תחליש את מסקנתה של רונית?

- (1) ידוע כי לנחשים הניזונים ממזון מסוג "גמלה" קשקשים מבריקים במיוחד
- (2) נוסף על המזון מסוג "גמלה" חלק מהדגים באקווריום ניזונים ממזון מסוג "אלפא"
- (3) הדגים באקווריום של רונית אינם נוהגים לעבור טיפולים להברקת הקשקשים
- (4) רונית בוחרת לאקווריום שלה רק דגים בעלי קשקשים מבריקים

32.

קובי קרא כי גרפיקאים מעדיפים להשתמש בעכברי לייזר על-פני עכברים אופטיים, והסיק שהסיבה לכך היא שעכברי לייזר מדויקים יותר.

איזו מהטענות הבאות אינה מחזקת את מסקנתו של קובי?

- (1) עכברי לייזר יקרים יותר מעכברים אופטיים
- (2) עכברי לייזר מתקלקלים לעתים תכופות יותר מעכברים אופטיים
- (3) מספר העכברים האופטיים שנמכרים כל שנה גדול ממספר עכברי הלייזר
- (4) תקופת האחריות על עכברים אופטיים ארוכה יותר מתקופת האחריות על עכברי לייזר

33. נתון: רשיגאמה שותה תה עשבים והוא תמיד רגוע.

מסקנה: תה עשבים מרגיע.

נתון נוסף 1: יובל שותה תה עשבים כל הזמן והוא לעולם אינו רגוע.

נתון נוסף 2: ניר לעולם לא שותה תה עשבים והוא תמיד רגוע.

איזה מהנתונים הנוספים מחלישים את המסקנה?

(1) הנתון הראשון בלבד

(2) הנתון השני בלבד

(3) הנתון הראשון והשני גם יחד

(4) אף אחד מהנתונים לא מחליש את המסקנה

נתונים הבאים מתייחסים לשאלות 34-36:

במחקר שנערך על השפעת המוסיקה על אורך חייהם של הצמחים, חילקו החוקרים שלוש קבוצות של צמחים לחדרי האזנה שונים:

חדר א': בו הושמעה מוזיקה מזרחית בקול רם ללא הפסקה.

חדר ב': בו הושמעה מוסיקה מזרחית בקול חלש ללא הפסקה.

חדר ג': בו לא הושמעה כלל מוסיקה.

ממצאי המחקר הראו כי הצמחים בחדר א' נבלו כעבור 5 שעות, הצמחים בחדר ב' נבלו תוך 3 שעות והצמחים בחדר ג' נבלו תוך שעה.

החוקרים הסיקו שלוש מסקנות:

א. מוסיקה מזרחית בקול רם מאריכה את חייהם של הצמחים.

ב. מוסיקה מזרחית בקול חלש מאריכה את חייהם של הצמחים.

ג. מוסיקה מזרחית בקול רם מאריכה את חייהם של הצמחים יותר מאשר מוסיקה מזרחית בקול חלש.

לגבי כל אחד מהנתונים עליך לקבוע האם:

(1) הנתון מחליש את אחת המסקנות ומחזק את שתי האחרות

(2) הנתון מחזק את שלוש המסקנות

(3) הנתון מחזק את אחת המסקנות ומחליש את שתי האחרות

(4) הנתון מחליש את כל שלוש המסקנות

34. בחדר ב' הצמחים לא קיבלו מים בעוד בחדר א' ו-ג' הצמחים קיבלו אספקה שוטפת של מים.

35. בחדר א' הצמחים לא קיבלו מים בעוד בחדר ב' ו-ג' הצמחים קיבלו אספקה שוטפת של מים.

36. נתברר כי חלה טעות, ובחדר א' לא השמיעו מוסיקה כלל, בעוד שבחדר ג' השמיעו מוסיקה מזרחית בקול רם.

37.

לפי נתוני משרד הבריאות של מדינת קוליסטאן, בשנת 2013, אֶחָז החולים בשפעת בקרב המתגוררים בצפון המדינה היה גבוה במידה ניכרת מאֶחָז החולים בשפעת בקרב המתגוררים בדרום המדינה. על פי רוב, מזג האוויר בצפון המדינה קר יותר מאשר מזג האוויר בדרום המדינה. מנתונים אלו הסיק פרופ' כורש כי מזג אוויר קר מגביר את הסיכוי ללקות בשפעת.

איזו מהעובדות הבאות מחזקת את מסקנתו של פרופ' כורש?

- (1) בשנת 2013, מספר המתגוררים בדרום קוליסטאן היה גבוה יותר מאשר מספר המתגוררים בצפון קוליסטאן
- (2) בשנת 2013, אֶחָז החולים באדמת בקרב תושבי דרום קוליסטאן היה גבוה יותר מאשר אֶחָז החולים באדמת בקרב תושבי צפון קוליסטאן
- (3) בשנת 2012, אֶחָז החולים בשפעת בקרב המתגוררים בדרום קוליסטאן היה גבוה מאֶחָז החולים בשפעת בקרב המתגוררים בצפון קוליסטאן
- (4) בשנים 2012 ו-2013 ערך משרד הבריאות של קוליסטאן מבצע במסגרתו ניתן טיפול מונע לכלל ציבור המתגוררים בצפון המדינה ורק להם

38.

במאמר שהופיע בעיתון יומי שמפורסם בגוריסטאן נכתב: "מספר הפונים לרופאים כדי לקבל טיפול כתוצאה מפציעות שנגרמו בשל עיסוק בפעילות ספורטיבית הוכפל פי שלושה במהלך העשור האחרון." שמוליק הסיק מכך כי במהלך העשור האחרון בגוריסטאן, המודעות להשפעתה המיטיבה של פעילות ספורטיבית על הבריאות עלתה, ולפיכך שיעור העוסקים בספורט עלה.

הנתון לפיו במהלך העשור האחרון בגוריסטאן, _____, מחזק את מסקנתו של שמוליק.

- (1) הוכפל גודל האוכלוסייה פי שניים
- (2) רבים מהעוסקים בענפי ספורט בהם הסיכוי לפציעה נמוך עברו לעסוק בענפי ספורט מסוכנים
- (3) מספר הרופאים המטפלים בפציעות שנגרמו בשל עיסוק בפעילות ספורטיבית הוכפל פי שלושה
- (4) שיעור הקוראים מאמרים העוסקים בנושאי בריאות ירד

39.

משה: "מתחילת השנה ועד כה, המספר הממוצע של היעדרויות משיעור בשל מחלה בעבור תלמיד שאינו מעשן גבוה מאשר זה של תלמיד מעשן. אני מסיק מכך בוודאות שעישון תורם לבריאות המעשן". דורית: "אם תיקח בחשבון ש_____, אזי סביר להניח שתבין שמסקנתך אינה מבוססת דיה".

איזה מהאפשרויות הבאות אינה מתאימה להשלים את המשפט של דורית?

- (1) אלו שאינם מעשנים מחויבים להגיע ליותר שיעורים מאשר שאליהם מחויבים להגיע המעשנים
- (2) שיעור המעשנים בכיתה הסמוכה גבוה מאשר שיעור המעשנים בכיתתך
- (3) בתחילת השנה קיבלה רק קבוצת המעשנים חיסון כנגד שפעת
- (4) מתחילת השנה ועד כה חלף רק יום אחד

40. ברכה ושולמית שהו על אי מרוחק. באחד הימים הן הבחינו כי עורן מכוסה בפריחה. ברכה טענה כי אכילת פרי הקוקוס היא שגרמה לפריחה ואילו שולמית טענה כי הגורם לפריחה הוא מזג האוויר החם והלח השורר באי ושאליו שתיהן חשופות.

מה מהבאים **מחליש** את אחת הטענות ו**מחזק** את האחרת?

- (1) אביתר, השוהה עימן על האי סובל גם הוא מפריחה על עורו
- (2) ברכה ושולמית אלרגיות לאבק ומפתחות פריחה על עורן בנוכחותו
- (3) ברכה היא היחידה מבין השתיים אשר אכלה מפירות הקוקוס
- (4) שולמית וגם ברכה אוכלות מפירות הקוקוס

תשובות

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	שאלה
1	2	4	1	2	1	4	3	1	3	תשובה

20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	שאלה
4	4	3	1	2	4	1	4	4	2	תשובה

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	שאלה
2	4	1	1	4	4	2	4	3	2	תשובה

40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	שאלה
3	2	1	4	4	2	1	1	3	4	תשובה